

Szakmaiság, hit és alázat

■ CSÁSZI ERZSÉBET, 2014.

Orvos-tanár családban nőttem fel, eszmélődésemtől kezdve természetes volt, hogy a körülöttem levő felnőttek életét átszövi a gyógyítás és a tanítás. Hatan vagyunk testvérek, én a második vagyok, így magától értetődő volt a gyermekek közelsége is – mondta Velkey György, a Bethesda Gyermekkorház főigazgatója. – Engem először a tanári pálya vonzott, de késői gimnáziumi éveim alatt megerősödött bennem az orvoslás iránti motiváció. A Debreceni Orvostudományi Egyetemre (DOTE) mentem, ahol már tanulmányaim elején egymásra találtunk és még jóval végzés előtt összeházasodtunk feleségemmel. Fiatalon váltunk szülőkké, diplomáinkat két fiú édesanyjaként, édesapjaként kaptuk. A gyermekvállalást természetesnek találtuk, nem éreztük úgy, hogy nehezítené az egyetemi időszakot. Megosztottunk a kicsik körüli teendőkön és feleségem édesanyja is besegített. Sokszor délelőtt én voltam órákon, délben találkoztunk a feleségemmel, átvettem tőle a babakocsiban a fiukat és hazatoltam a Nagyerdőn át. Nem volt hátrányunk a tanulásban, többnyire ötösök voltunk. Fiatalon rugalmasabb az ember, jobban tud többfelé is figyelni, a harmincas évektől ez egyre nehezebb, talán ezért is kevesebb ma a gyerek. Nekünk így, korán elkezdve lehetett rengeteg örömet okozza öt gyerekünk a mellett, hogy sok-sok minden mást is csináltunk.

Hogyan zajlott magánéletük, találkoztak az órákon kívül is csoporttársaikkal, barátaikkal, vagy a tanulás és a gyermeknevelés mellett már nem maradt idejük rá?

Erős, élő egyetemi kapcsolatrendszerünk volt. Sokan hamar össze-

Családi közege miatt természetes volt Velkey Györgynek, a Debreceni Orvostudományi Egyetem egykori diákjának, hogy a gyermekorvosi pályát választja. Felmenői között tudhatja a miskolci gyermekkorház névadóját, nagybátyját, dr. Velkey Lászlót. Szinte egész nagycsaládja orvosokból és tanárokból áll. Szellemi hagyatékukat, vallásos meggyőződésüket vitte tovább örökségül, tanulmányaival felvértezte magát, tapasztalatot szerzett debreceni gyermekgyógyászként, s az útravalókat a budapesti református Bethesda Gyermekkorház főigazgatójaként, a Magyar Kórházzövetség elnökeként és még számos felelős beosztásban kamatoztatja. Debreceni éveiről, családjáról, munkájáról kérdeztük a cívisvárosban több mint másfél évtizeden át élt kórházvezetőt.

házasodtak akkoriban, másoknak is hamar gyermekeik születtek, így ezek a kis családok is összetartottak. Az évfolyamtársainkkal létrehozott színjátszó csoportunkkal volt legerősebb a kapcsolatunk, dramatizáltunk és bemutattunk darabokat. Ebből az akkor nagyon összetartó csapatból többekkel megmaradt a barátságunk a mai napig, így például a szellemi vezér Szakács Zolival vagy Juhász Attilával. Szélesebb baráti társaság vette körül ezt a csoportot, sokan terveztük a díszleteket, a plakátokat, a jelmezeket.

A gyermekklinikán kezdett dolgozni. Más szakterület is érdekelt vagy a kezdetektől emellett kötelezte el magát?

Feleségemmel együtt a tanulás mellett tudományos diákköri munkát végeztünk a Gomba Szabolcs professzor úr által vezetett patológiai intézetben. Ez remek szellemi műhely volt, sok éjszakát és hétvégét dolgoztunk jópáran együtt. A mi TDK vezetőnk Molnár Péter volt, de a többi vezető oktatótól, különösen Mikó Tivadar-tól és Thomázy Vilmostól is nagyon sokat kaptunk, valamint még Endes Pongrácz professzor úr is hozzánk szólt néha. Hetente nagy vitákat folytattunk a klinikaopatológiai és kórszövettani esetmegbeszéléseken, belefolytunk a tanárok napi munkájába és demonstrátorként az oktatásban is dolgoztunk. Az egykori szakkörösökkel ma is öröm találkozni, innen van Zatik Jánossal kötöttünk életre szóló barátságunk. Hívtak az intézetbe a végzéskor 1986-ban, izgalmas tudományos pályának néztem volna elébe, de inkább a gyermekgyógyászatot választottam a Karmazsin László professzor úr által irányított gyermekklinikán.

Hogyan élte meg munkáját, az várta, amire számított?

Karmazsin professzor úr honosította meg a modern, szubspecialitásokra alapozott gyermekgyógyászati szemléletet Debrecenben. Jó vezetőket, iskolateremtő professzorokat és főorvosokat nevelt. Az inkább tudományos, teoretikus szellemiségű klinikán eleinte engem is próbáltak főnökeim az immunológia és a hematológia felé terelni, de én minden pipettázással töltött pillanatot a betegetől és a hallgatóktól elvont időnek éreztem. Már gyermekgyógyászati képzésem alatt beleszerettem az intenzív terápiába, ennek a logikája, döntési és cselekvési üteme nagyon közel állt hozzám. Az aneszteziológia ezt jól kiegészítette, így gyorsan megtaláltam a helyemet és elárasztottak a tennivalók. Amikor Oláh Éva átvette a klinika igazgatását, engem az aneszteziológiai és intenzív terápiás osztály vezetőjévé nevezett ki. Szerettem a munkám, remek csapatban dolgoztunk, minden megmentett gyermek közös megnyugvást és sikerélményt jelentett. A gyermek intenzív terápiában azonban fel kell tudni dolgozni a kudarckokat is. Akik ezt a munkát évtizedeken át a frontvonalon végzik, azok többnyire alázatosakká válnak, megtanulják a határaikat. Én közelről és mélyen megéltem az élet-halál kérdését itt, azt hiszem, hogy ebből adódóan józan, illúzióktól mentes világvélemény alakult ki bennem. Hálás vagyok a két évtizedért, amit súlyos beteg gyermekek mellett tölthettem. A hitem más dimenzióban is értelmet mutat, de ez az élmény fontos volt spirituális értelemben is.

Kilenc év debreceni munka után elfogadta a budapesti Bethesda kórház osztályvezetői állására történő hívást. Mit keresett, mit várt az új munkahelyétől?

Szerettük Debrecen, megbecsültek nemcsak a gyermekklinikán, de speciális, egyedül végzett szakterületem miatt az egész klinikatelepen. 1995-ben megkeresett Dizseri Tamás, a Bethesdát újraalapító, karizmatikus igazgató és odahívott intenzív osztályt vezetni. Hitelesen tette fel azokat a kérdéseket, amik bennem is mozogtak. Érdekel, hogy lehet-e keresztény értékeket professzionálisan és módszeresen bevonni a gyógyításba, hogy lehetséges-e, hogy a hit a gyógyítás –ápolás közegében sugározzon és ne máz, alibi vagy magányos próféta legyen. Nem volt könnyű eljönni Debrecenből, Budapest onnan idegen és ellenszenves volt. Kicsi osztályon, kevés felszereléssel, kevés súlyos beteggel kezdtem. Az első évek embert próbálóak voltak, de sok elkötelezett embert találtam magam mellett, így hamar felépítettünk egy nívós osztályt, sok fajsúlyos feladatot kaptunk, ebből a munkából nőtt ki az országos égiszkegység is. 36 évesen orvos-igazgatóként a kórházi szakmai munkát is irányítottam, a két kisebb, már Pesten született gyermekünk születése után gyermekradiológus feleségem is ide jött dolgozni. Nagy belső krízist jelentett, amikor egy szívrohamban meghalt Dizseri Tamás és megkértek, hogy a szakmai munkám háttérbe szorításával vezessem főigazgatóként a kórházat. Elváltam, de magam is meglepődtem, hogy a Bethesda küldetésének segítése már a gyógyítás közvetlen élményénél is erősebb bennem. Közben Pestet is elfogadtam, a sokszor nagyon máshogy működő közeget megismertem és végül a várost nagyon megszerettem, ma családommal együtt itthon érezzük magunkat benne.

Miben más egy egyházi kórház, mint egy „állami”? Hogyan jelenik meg világnézetük munkájukban és munkahelyi közösségükben?

Sok elemből áll ez a mi „kísérletünkben”, talán a legfontosabbak: a legmagasabb szintű szakmai munka megcélzása, a teljes ember gyógyítása, a gyógyítói alázat, az Istenre is figyelni szándékozó közösség és az emberi környezet tudatos alakítása. A hangsúlyt a beteg gyermekekre és családjára próbáljuk fektetni. Néhány elem: tudatos és rendszerszerűen felépített prevenció munkát végzünk, bejárjuk a drog- és balasztmegelőzési programunkkal a hátrányos

területeket. Mielőtt az égéssérült gyermekeket hazaengedjük, égésprevenció órát tartunk osztályában, és egyúttal felkészítjük osztálytársait égéssérült, esetenként heges arcú társuk fogadására. Sokat vagyunk együtt a közvetlen munkán túl is, közösséget építő programokat szervezünk, tudunk munkatársainkkal beszélgetni és együtt imádkozni, megérteni és elfogadni egymást, lebontva a hierarchiát ebben a viszonyrendszerben. Nagy élmény megélni a különböző felekezeten élők együttműködését is úgy, hogy közben a fenntartó református egyház gyülekezeti hálója is mélyen beintegrálódunk. Sokan jelzik vissza, hogy van látszata, értéke munkánkban, sokan választják kórházunkat, messziről is elhozzák beteg gyermekeiket. Persze bőven vannak hibáink is, nézeteltérések, napi gondok, amit nem titkolunk magunk és mások előtt se: nem patetikus és álszent ez a hely. Anyagilag nincs könnyű helyzetben a kórház, nagyon alulfinanszírozott a magas színvonalú gyermek-ellátás, ezért nehezek a mindennapok, szigorú a belső gazdálkodásunk. Sokat segít az egyház, a gyülekezeti háló, az önkéntesek, az alapítványi támogatások. Ez a külső kapcsolatrendszer körbe veszi a kórházat, nélküle nem tudnánk létezni.

Mit gondol az orvosi egyetemet végzett fiatalok külföldi munkavállalásáról?

Kritikusan rossz az orvostársadalom anyagi és erkölcsi megbecsülése ma Magyarországon, ezért nem vetek követ arra, aki külföldön dolgozik. Ugyanakkor szerintem nagy terhet vállal magára, aki hazát, nyelvet és kultúrát vált. Érdemes tudatosan keresni, és megtalálni az itthoni boldogulásra alkalmas helyi feltételeket és küzdeni azért, hogy rendszer szinten is jobb legyen. Azt javaslom, hogy pár év eltöltése után gondolkodjon el, aki kiment, hogy haza tud-e jönni és tudja-e itthon folytatni munkáját.

Egy éve a Magyar Kórházzövetség elnöke. Milyen változásokért küzd?

A Kórházzövetség elnöksége elhivatott csapat, megértjük és motíváljuk egymást. Igyekszünk feltárni a kórházrendszer kritikus kérdéseit és keresni rájuk a megoldásokat. Látjuk és meg akarjuk jeleníteni, hogy ilyen egyedülállóan kevés pénzből nem lehet fenntartani a színvonalas egészségügyi ellátást. Biztonság és megbecsülés kell a kórházi dolgozóknak, de sokkal jobban oda kellene figyelni a betegekkel való bánásmódra is. A magas szakmai ellátás mellett a biztonságérzet megilleti a kiszolgáltatott embereket is. Jelenleg sok orvos és ápoló hiányzik a rendszerből, a képzés fejlesztése és a munkatársak megtartása kritikusan fontos.

Aktívan részt vesz a betegellátásban, altat, újraéleszt, a betegágy mellett áll?

Szerteágazó feladataim vannak, az elmondottakon túl az államtitkársági kabinet tagja vagyok, az egészségügyi bizottságot vezetem a fővárosi önkormányzatnál, sok fronton szervezem az országos gyermekorvosi ellátást és a kaposvári-mosdósi kórházban is vannak feladataim. A sokféle szervezőmunka miatt már nem tudok annyi időt fordítani a gyógyítás elméletének és gyakorlatának naprakész fenntartására, hogy nyugodt szívvel álljak a betegágy mellé, és erre időm sincsen, de a kórházi betegellátást szorosan követem és kontrollálom.

A fennmaradó kis időben van helye a kikapcsolódásnak, családi programoknak?

Igénylem a teljesen más helyzeteket, feleségemmel hetente megyünk színházba, hangversenyre vagy operába, nem ritkán egy-egy kiállításra, sok számunkra fontos baráti társaságunk van. Esténként egy-egy könyvet is a kezembe veszek, leginkább verseket olvasok mostanában, mert az tömörebb és a végére jutok úgy, hogy emlékszem az elejére is. Viszonylag sokat mozgunk, feleségemmel rendszeresen kirándulunk és futunk, szeretek a kertben dolgozni, a gyermekeimmel és unokaöcsémekkel hetente teniszezünk.